

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 524/2021
10.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца Ветеринарска станица „Рума“ ДОО Рума, Трг ослобођења бр. 9, чији је пуномоћник Горан Ашанин, адвокат из ..., против туженог Република Србија, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за ветерину, Београд, ул. Немањина бр. 22-26, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, Немањина бр. 22-26, ради накнаде штете, вредност предмета спора 20.338.857,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4654/2020 од 19.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 10.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4654/2020 од 19.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 125/2016 од 12.09.2019. године, у ставу првом изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе туженог да тужиоцу на име накнаде изгубљене користи исплати износ од 20.338.857,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2015. године па до исплате. У ставу другом изреке обавезан је тужилац да туженом исплати износ од 888.000,00 динара на име трошкова поступка са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4654/2020 од 19.05.2021. године одбијена је жалба тужиоца, као неоснована и потврђена је напред наведена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

Приликом доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку на коју се у ревизији указује, имајући у виду да је доказе ценио и чињенично стање утврђивао првостепени суд, док је другостепени суд ценио правилност утврђеног чињеничног стања у контексту изнетих жалбених навода, па стога пред другостепеним судом није учињена битна повреда поступка на коју ревидент указује. Ревизијски наводи којима се спори правилност утврђеног чињеничног стања представљају недозвољене ревизијске разлоге имајући у виду да се у овој правној ствари ревизија не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, у смислу одредбе члана 407. Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева је исплата новчаног износа на име накнаде штете – изгубљене добити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац као извршилац посла, и тужени као наручилац посла, закључили су уговор о сарадњи на пословима из Програма мера за период од 2010. до 2012. године и издавању уверења о здравственом стању животиња, који је за предмет имао уређење међусобних односа уговорних страна у поступку реализације уступљених послова из Програма мера здравствене заштите животиња за период 2010. до 2012. године, као и сарадњу на издавању уверења о здравственом стању животиња, све у складу са одредбама члана 54. и 93. Закона о ветеринарству. Даље је утврђено да је уговором предвиђена територија епизоотиолошких јединица на којима је извршилац обављао уступљене послове и обавезе извршиоца послова у вези са уступљеним пословима. Према одредби члана 15. Уговора непоступање у складу са преузетим обавезама даје право на раскид уговора супротној страни, који може бити раскинут делимично или у потпуности или се може смањити обим послова предвиђени овим уговором. Првостепени суд је даље утврдио да је правни претходник туженог обавестио тужиоца дописима од 18.04. и 13.06.2011. године да делимично раскида уговор о сарадњи и умањује обим послова због повреде обавеза утврђених уговором, јер је приликом контроле извршења поверених послова, дана 08.12.2010. године, ветеринарска инспекција Сремског управног округа уочила неправилности у раду и кршење закона од стране тужиоца. Неправилности су се односиле на непрописну и нестручну вакцинацију свиња против класичне куге свиња, односно постојање значајне разлике у броју приказаних и вакцинисаних свиња у извештајима и фактурама Ветеринарске станице Рума

и броју задужених вакцина које је преузела од Научног института за ветеринарство Нови Сад, да тужилац не води евиденцију у вези са стањем задужења и раздужења вакцина, као и да је за туберкулинизацију животиња у периоду јун и јул 2010. године користио туберкулин коме је истекао рок употребе. Будући да је тужилац оспорио налаз инспекције, извршена је и накнадна контрола од стране Ветеринарске инспекције са седиштем у Управи за ветерину, којом приликом су такође утврђене конкретне неправилности које су квалификоване као повреде Закона о ветеринарству и уговора, што је био разлог из члана 15. Уговора за једнострани раскид.

Првостепени суд је даље утврдио да је тужени донео решења 15.04.2011. и 13.06.2011. године (укупно 6 решења) којим се послови Програма мера здравствене заштите животиња и послови издавања уверења о здравственом стању животиња поверавају другим ветеринарским станицама, док је тужиоцу преостало да обавља послове у местима Хртковци и Павловци. Наведена решења о привременом овлашћивању других ветеринарских станица поништена су пресудама Управног суда, Одељење у Новом Саду, а из садржине образложења наведених пресуда произлази да у уводу побијаних решења није наведен пропис о надлежности органа за одлучивање и да није било места примени члана 207. ЗОУП-а, јер тужени орган није имао законски услов за доношење привремених решења, није објавио нови конкурс, односно покренуо нови управни поступак, па није могао на основу раније окончаног конкурса сада одобрити заинтересованим лицима да обављају исте послове. Према оцени Управног суда тужени је могао донети привремено решење само у случају да је објавио нови конкурс, утврдио нове чињенице и евентуално у току поступка донео привремена решења.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су стали на становиште да је тужени био овлашћен да раскине уговор једностраном изјавом воље користећи се овлашћењима из члана 15. Уговора, о чему је претходно обавестио тужиоца, имајући у виду да су пропусти у поступању тужиоца у извршењу уговорних обавеза утврђени из садржине записника о инспекцијским прегледима и накнадно извршене контроле Управе за ветерину. Према становишту нижестепених судова, без утицаја је чињеница да су привремена решења која је касније донео тужени поништена пресудама Управног суда, јер разлог за раскид уговора лежи у непоштовању уговорних одредби од стране тужиоца, а не решење о привременом поверавању предметних послова другом лицу. Такође, нижестепени судови констатују да тужиоцу није био забрањен рад, и да је исти био овлашћен и могао да обавља своју делатност и остварује добит, изузев у погледу територија у односу на које је раскинут уговор.

Ревидент не прихвата изнето становиште нижестепених судова. Посебно у ревизији указује да се основ његовог потраживања не заснива на раскинутом уговору како се наводи у образложењима нижестепених одлука, већ да се накнада измакле користи тражи у вези са споредним активностима лица коме су послови из програма мера додељени (тужилац), а које обавезно прате Програм мера, све по основу Закона о ветеринарству и немају никакве везе са техничким уговорима о сарадњи. Даље наводи да основ обављања тих послова није уговор, већ управни акт Управе за ветерину, те да стога основ престанка

обављања тих активности не може бити допис тужене којим се једнострано раскида технички уговор, већ одговарајући управни акт, у конкретном случају привремена решења којим је другим ветеринарским станицама поверено обављање предметних послова на територијама на којима их је до тада обављао тужена, а која решења су поништена од стране Управног суда, у чему тужилац види противправност и одговорност тужене за штету коју потражује у овом поступку.

Ревизија тужиоца није основана.

На утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право на основу ког су одбили тужбени захтев. Нису основани ревизијски наводи тужиоца да се основ одговорности туженог цени искључиво на основу донетих решења из 2011. године којим се послови из Програма мера здравствене заштите животиња и послови издавања уверења о здравственом стању животиња поверавају другим ветеринарским станицама. Ово из разлога што је према Закону о ветеринарству који је важио у моменту закључења уговора („Сл. гласник РС“, бр. 91/2005 и 30/2010) у члану 53. предвиђен начин уступања послова из Програма мера и он подразумева расписивање конкурса који спроводи комисија коју образује министар. Одлуку о избору правног лица за обављање јавних послова доноси такође министар. Одредбом члана 54. истог закона прописано је да се на основу одлуке о избору, министарство са правним лицем коме је додељено обављање јавних послова закључује уговор којим се између осталог утврђују међусобна права, обавезе и одговорности, уз остале обавезне елементе таксативно предвиђене у овом члану закона. Наведено значи да решење донето поводом конкурса представља само поступак за избор лица коме ће се поверити послови из програма мера (који су утврђени као послови од јавног интереса), али се права, обавезе и одговорности поводом уступања ових послова уређују искључиво уговором као институтом облигационог права, па стога не стоје ревизијски наводи тужиоца да су нижестепени судови погрешно примењивали Закон о облигационим односима на конкретан правни однос.

Наведено значи да се разлози раскида уговора и евентуалног противправног поступања тужене, морају тражити искључиво у кршењу уговорних одредби, а не манљивости решења надлежног министарства којима су предметни послови поверени другим ветеринарским станицама. Конкретно, у предметном уговору прописане су последице непоштовања уговорних одредби. Према утврђеном чињеничном стању чију правилност Врховни касациони суд нема овлашћења да цени, утврђена је неправилност тужиоца у раду и непоштовање уговорних одредби и Закона о ветеринарству, које повреде су детаљно описане записницима о извршном инспекцијском надзору током 2010. године. Стога, правилно нижестепени судови закључују да је тужени био овлашћен да у складу са чланом 15. Уговора делимично раскине уговор и умањи обим послова због повреда обавеза утврђених овим уговором. Решења која је потом донео министар надлежан за послове пољопривреде, а којим се послови из Програма мере здравствене заштите животиња и послови издавања уверења о здравственом стању животиња поверавају другим ветеринарским станицама, део су управног поступка у циљу налажења новог лица

које ће обаљати поверене послове које је до тад обављао тужилац, па се поништајем ових решења, и то из процесних разлога, не може оснажити уговор који је тужени из оправданих разлога једнострано раскинуо. Будући да поништај решења не утиче на уговорни однос са тужиоцем који је свакако делимично престао, то ни тужилац није могао очекивати да настави да обавља делатности из Програма мера (ни основне ни споредне), а самим тим ни да остварује корист према редовном току ствари, коју накнаду штете потражује у овом поступку.

Теза тужиоца да се тужбени захтев за накнаду штете односи на немогућност обављања споредних делатности као што су ветеринарске услуге на фармама, клинички преглед по двориштима при класичној куги свиња, наплата ветеринара по сату и друго, те да наведене услуге нису у вези са уговором о сарадњи, не може се прихватити као основана. Наиме, наведене активности које тужилац описује као споредне, у вези су са обављањем делатности из Програма мера дефинисаних уговором (што и сам тужилац наводи у ревизији), па према оцени ревизијског суда, оне не могу постојати без обављања основне делатности из уговора о сарадњи. Другачије речено, тужиоцу је престало право да обавља послове из Програма мера из разлога што своје обавезе није спроводио одговорно, законито и на начин који је детаљно уређен уговором и законом, па уколико је на тај начин и изгубио могућност да спроводи активности које тужилац опредељује као споредне, то онда не постоји одговорност туженог, јер се тужени кретао у границама уговорних овлашћења приликом остваривања права на раскид уговора. Тужиоцу није било забрањено да обавља ветеринарску делатност и остварује добит, већ је његов обим послова у спровођењу послова из Програма мера сужен на само две области, за шта како је напред речено, одговорност сноси искључиво тужилац. Стога, нису основани ревизијски наводи да су нижестепени судови погрешно применили материјално право из Закона о ветеринарству.

Како је утврђено да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које суд пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**